

deinterimecoloog

rapport



**Nader onderzoek vogels en
vleermuizen basisschool De
Hazesprong te Nijmegen**

de interim ecoloog



6 oktober 2025
versie 2

De Interim Ecoloog B.V.

Ambachtstraat 7
4051 AH Ochten
M 06 26 810 089
info@deinterimecoloog.nl

Opdrachtgever

Stichting St. Josephscholen
t.a.v. 
Kelfkensbos 38
6511 TB Nijmegen

Rapportkenmerk

P24027/rap02/v2

De Interim Ecoloog B.V. is lid van het Netwerk
Groene Bureaus en conformeert zich aan de
gedragscode van het NGB



Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1 Inleiding	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Doel	2
1.3 Huidige situatie projectgebied	2
1.4 Voorgenomen ontwikkeling	4
2 Methode	5
2.1 Huismus	5
2.2 Gierzwaluw	5
2.3 Vleermuizen	5
2.4 Overige soorten	8
2.5 Deskundigheid	8
3 Resultaten en effectanalyse	10
3.1 Resultaten huismus	10
3.2 Resultaten gierzwaluw	11
3.3 Resultaten vleermuizen	12
3.4 Effectanalyse	18

Samenvatting

Initiatief

De Stichting St. Josephscholen is voornemens om werkzaamheden uit te voeren op haar locatie van de basisschool De Hazesprong aan de Bisonstraat 3 te Nijmegen. Het gaat daarbij onder meer om vernieuwing van het dak, het vervangen van glas en kozijnen en een kleine uitbreiding van het gebouw, naast interne bouwwerkzaamheden. Uit de quickscan natuurwetgeving blijkt dat deze ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben voor vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is (huismus en gierzwaluw) en vleermuizen. Daarom is een nader onderzoek uitgevoerd om de aan- of afwezigheid van soorten vast te stellen, en bij aanwezigheid de gebiedsfuncties en aantallen vogels en vleermuizen.

Onderzoek

Het onderzoek heeft plaatsgevonden van april 2025 tot en met september 2025. Hierbij zijn twee onderzoeken gericht op de huismus, drie bezoeken voor gierzwaluw en vijf bezoeken conform het vleermuisprotocol uitgevoerd, zodat een jaarrond vleermuisonderzoek is uitgevoerd. Er is voldaan aan de vereisten van de protocollen wat betreft weersomstandigheden, tussenliggende periodes en start- en eindtijden.

Resultaten

Uit het onderzoek blijkt dat de huismus niet in het projectgebied broedt. Uit het onderzoek blijkt dat er wel een nest van de gierzwaluw aanwezig is in de westelijke gevel, onder een dakpan boven de hoofdentree van het schoolgebouw.

Tevens zijn een zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en laatvlieger in dezelfde gevel aanwezig, onder kantpannen. Tot slot is een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig in de gymzaal.

De aanwezigheid van kraamverblijfplaatsen en massa winterverblijfplaatsen is uitgesloten. Ook andere vleermuissoorten, zoals de ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis zijn niet aanwezig, hoewel wel incidenteel langsvliegend waargenomen. Essentiële vliegroutes of foerageergebieden ontbreken.

Conclusie en vervolg

Uit de resultaten blijkt dat de voorgenomen werkzaamheden leiden tot het vernietigen van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger, en tot vernietiging van een nest van de gierzwaluw. Dit leidt tot een overtreding van verbodsbepalingen uit art. 11.37 en 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarom moet een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd bij de provincie Gelderland. Hiertoe moet een activiteitenplan moet worden opgesteld, waarin onder andere de mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Stichting St. Josephscholen (hierna Stichting) heeft het voornemen om werkzaamheden uit te laten voeren aan basisschool De Hazesprong aan de Bisonstraat te Nijmegen. Het voornemen is om werkzaamheden uit te voeren aan het oudere bebouwingsdeel op het terrein. De werkzaamheden omvatten onder andere vernieuwing van het dak, klein onderhoud en het vervangen van glas en kozijnen, en inpassende aanpassingen. Er worden geen bomen gekapt of groenstructuren verwijderd.

De bescherming van planten en dieren is in Nederland vanaf 1 januari 2024 geregeld via de Omgevingswet (Ow). In het kader van deze wet is het bij ruimtelijke ontwikkelingen en ingrepen verplicht om te inventariseren welke beschermde soorten flora en fauna voor kunnen komen in het projectgebied en of de werkzaamheden negatieve effecten kunnen hebben op deze soorten. Als de werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Ow is een nader onderzoek nodig en moet mogelijk een vergunning (activiteit flora en fauna) worden aangevraagd.

In november 2024 is een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd op deze locatie¹. Hieruit bleek dat de bebouwing geschikt is voor de huismus, gierzwaluw en vleermuizen, en dat er sprake is van overlap van de werkzaamheden met mogelijke nest- en verblijfplaatsen. Daarom is een nader onderzoek naar deze soortgroepen uitgevoerd om het voorkomen van deze soorten en gebiedsfuncties aan te tonen dan wel uit te sluiten. In deze rapportage worden de werkwijze, resultaten en conclusies van dit onderzoek beschreven.

1.2 Doel

Het doel van het nader onderzoek is om na te gaan of er beschermde soorten in het projectgebied voorkomen en zo ja, welke soorten en functies het projectgebied heeft voor deze dieren. Op basis hiervan kan een definitieve effectanalyse worden opgesteld en kan worden bepaald of een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig is.

1.3 Huidige situatie projectgebied

Het projectgebied is gelegen aan Bisonstraat 3 te Nijmegen. Het betreft een basisschool die in 1958 is gebouwd. Het betreft een gebouw met bakstenen muren en een zadeldak. De ligging is weergegeven in figuur 1.

Het hoofdgebouw betreft een bakstenen gebouw met een zadeldak. Er is sprake van een spouwmuur, getuige de aanwezige open stootvoegen. Aan de zuidgevel zijn geen stootvoegen aanwezig, wel aan de overige gevels. Er is sprake van een houten dakgoot welke ongeveer 30 cm uitsteekt ten opzichte van de gevel. Aan de kopse kanten steekt de dakgoot ook circa 30 cm uit,

¹ De Interim Ecoloog, 2024. Quickscan natuurwetgeving basisschool De Hazesprong te Nijmegen. Rapport P24027/rap01/v2, d.d. 12 november 2024.

maar is er geen dakoverstek. De spouwmuur van het hoofdgebouw en de gymzaal zijn in het verleden met schuim nageïsoleerd (meded. Croes Ingenieursbureau).



Figuur 1. Projectgebied van De Hazesprong aan de Bisonstraat 3 te Nijmegen (rood omlijnd). Bron ondergrond: PDOK Viewer.

Aan de kopse gevels vallen de kantpannen rechtstreeks over het metselwerk heen. Door de ouderdom van de dakpannen zijn er hier en daar stukjes afgebroken. Ook liggen de pannen niet overal strak tegen de gevel aan, waardoor er ruimtes zijn waar dieren onder door kunnen kruipen. Op de daken liggen de dakpannen niet overal meer recht, zodat er ook daar her en der openingen zijn waar dieren doorheen kunnen.

Er zijn enkele schoorstenen aanwezig, deze bevatten geen open stootvoegen. Wel is er lokaal wat voegwerk uit de voegen gevallen, maar dit geeft geen beschutte holten.

De gymzaal heeft een vergelijkbare bouwwijze als het hoofdgebouw. Beide gebouwen hebben een zolder. Een klein deel van de zolder van de school (rondom het trapgat) wordt gebruikt als opslag van materialen. Er is eenvoudige isolatie aangebracht op de plafonds van de onderliggende klaslokalen (uitgerolde matten steenwol). Het dak is uitgevoerd als houten spanten met geperste houtvezelplaten als eenvoudig dakbeschot. Op diverse plaatsen is door lekkage tussen de pannen door, deze plaat zacht geworden en afgebrokkeld. Hier is te zien dat de dakpannen rechtstreeks op het regelwerk op deze dakplaten ligt. Er is geen isolatie van het dak van de zolder aanwezig.

In de kopse gevels zitten ventilatievoegen die rechtstreeks naar buiten leiden.

Aan een laag gebouwdeel (2,5-3 m hoog) tussen de gymzaal en de leslokalen hangen twee houten vleermuiskasten. Beide kasten waren in gebruik door een dwergvleermuis (soort onbekend) ten tijde van de quickscan. Op een hoek van het schoolplein hangt een zelfde kast (scheef) in een boom, deze was niet in gebruik en zat vol spinnenwebben.

Het schoolplein is grotendeels verhard, met name aan de zuidzijde is wat gecultiveerd groen aanwezig zoals enkele vlinderstruiken, een hulst en andere soorten. Oppervlaktewater ontbreekt binnen de projectgrens.

Langs de Bisonstraat (westzijde) en Luipaardstraat (noordzijde) staan lage bomen op het schoolplein. Ten westen van de gymzaal staan enkele grotere bomen.

Voor een foto-impressie van de locatie, zie de quickscan.

1.4 Voorgenomen ontwikkeling

De Stichting heeft het voornemen om diverse werkzaamheden uit te laten voeren aan basisschool De Hazesprong aan de Bisonstraat 3 te Nijmegen, en dan specifiek het oudere gebouwdeel. De werkzaamheden omvatten:

- het vervangen van dakpannen en dakgoten;
- het maken van een kleine aanbouw aan de oostzijde van de gymzaal;
- het vervangen van beglazing en gedeeltelijk van de kozijnen;
- het isoleren van platte daken en zoldervloeren;
- en het realiseren van voorzetwanden aan de binnenzijde van de school.

Er worden geen bomen gekapt of groenstructuren verwijderd. Het bebouwd oppervlakte neemt iets toe.

Er is nog geen planning van de werkzaamheden bekend. Ook is er geen visualisatie beschikbaar.

2 Methode

2.1 Huismus

Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd conform de soortprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus en het kennisdocument Huismus van BIJ12. Er zijn twee bezoeken gebracht in de periode 1 april tot 15 mei. De ochtend (vanaf 1-2 uur na zonsopgang) is het meest optimaal. Er is gezocht naar zingende of tjlpende mannetjes, aanvoer van nestmateriaal of voedsel, afvoer van uitwerpselen, aanwezige jonge vogels etc.. Op deze manier is de aanwezigheid en het aantal nesten in kaart gebracht. Elk veldbezoek duurde 1,5 uur. In tabel 1 is een overzicht opgenomen van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 1. Uitgevoerde veldbezoeken voor het onderzoek naar huismus, tijden en weersomstandigheden.

Datum	Doel	Tijd	Zon op	Temp in °C	Windkracht (Bft)	Bewolking en neerslag
2 april 2025	Aanwezigheid en aantallen	08:00-09:30	07:08	5	3	Droog, helder
5 mei 2025	Aanwezigheid en aantallen	09:00-10:30	06:00	10	2-3	Droog, bewolkt

2.2 Gierzwaluw

Het onderzoek naar de gierzwaluw is uitgevoerd conform de soortprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus en het Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12. Voor de gierzwaluw is de avond de optimale tijd, vanaf 20:30 tot 15-30 minuten na zonsondergang. Er zijn drie veldbezoeken uitgevoerd in de periode 1 juni – 15 juli, met telkens minimaal 10 dagen tussen de bezoeken en één bezoek in de periode 20 juni-7 juli. Er is gelet op in- of uitvliegende dieren, bouncers en roepende dieren vanaf het nest. Ook de omgeving is globaal gemonitord. In tabel 2 is een overzicht opgenomen van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 2. Uitgevoerde veldbezoeken voor het onderzoek naar gierzwaluw, tijden en weersomstandigheden.

Datum	Doel	Tijd	Zon onder	Temp in °C	Windkracht (Bft)	Bewolking en neerslag
2 juni 2025	Aanwezigheid en aantallen	20:30-22:15*	21:47	14-12	2	Droog, onbewolkt
24 juni 2025	"	20:30-22:30	22:00	20	3	Droog, onbewolkt
7 juli 2025	"	20:30-22:30*	21:56	16	3	Droog, bewolkt

* aansluitend is vleermuis onderzoek uitgevoerd dus feitelijk heeft het onderzoek plaatsgevonden totdat het volledig donker was.

2.3 Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol (versie 2021, inclusief de wijziging van maart 2024 ten aanzien van de meervleermuis). Dit protocol is vastgesteld door het NGB, de Zoogdiervereniging en bevoegde gezagen. Wanneer het onderzoek wordt uitgevoerd conform het protocol, wordt dit geaccepteerd door het bevoegd gezag.

Op grond van de quickscan is onderzoek nodig naar kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen. Uit de quickscan volgt dat het dan gaat om mogelijke verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Ten aanzien van de meervleermuis geldt dat de projectlocatie in een gebied ligt dat binnen de satellietverblijven van meervleermuis valt. Er is daarom voor de meervleermuis een ochtendronde nodig tussen 1 en 31 juli. De ochtendronde is daarom tussen 1-15 juli uitgevoerd, zodat deze volstaat voor alle te onderzoeken soorten.

Vanwege de vorm van het projectgebied is er bij de avondonderzoeken in het voorjaar onvoldoende overzicht over het gehele projectgebied. Er kan dan niet voldaan worden aan de regel uit het vleermuisprotocol dat 75% van het (vleermuis geschikte) projectgebied te overzien moet zijn binnen enkele stappen. De onderzoeken in de kraamperiode zijn daarom uitgevoerd met twee medewerkers. De uitgevoerde veldbezoeken zijn weergegeven in onderstaande tabel 3.

Tabel 3. Uitgevoerde veldbezoeken voor het vleermuisonderzoek, tijden en weersomstandigheden.

Datum	Doel	Tijd	Zon op / zon onder	Temp in °C	Wind- kracht (Bft)	Bewolking en neerslag
2 juni 2025	Kraam- en zomerverblijfplaatsen*	21:47- 00:17	21:47	12-10	2-1	Droog, helder
7 juli 2025	Kraam- en zomerverblijfplaatsen*	21:56- 00:26	21:56	15-13	3-2	Droog, bewolkt
9 juli 2025	Kraam- en zomerverblijfplaatsen*	02:29- 05:29	05:29	13	2	Droog, bewolkt
1 september 2025	Paar- en winterverblijfplaatsen	23:00- 01:00	20:23	18-16	2	Droog, vrijwel onbewolkt
29 september 2025	Paar- en winterverblijfplaatsen	20:45- 22:45	19:18	12-10	1	Droog, vrijwel onbewolkt

* veldbezoek uitgevoerd met twee medewerkers.

Vereiste aantal bezoeken en tussenliggende periode

Er zijn vijf bezoeken gebracht in de periode 15 mei – 30 september. De kraamperiode (15 mei – 15 juli) is de belangrijkste periode voor vleermuizen. In deze periode zijn twee avondbezoeken en één ochtendronde uitgevoerd.

- Een avondbezoek wordt uitgevoerd vanaf zonsondergang tot 2,5 uur daarna. Een ochtendronde is vanaf 3 uur vóór zonsopgang tot zonsopgang.
- Tussen een avond- en ochtendbezoek zit minimaal 20 dagen, en is 1 ronde daarvan in juni uitgevoerd. Met de onderzoeken op 2 juni 2025 en 9 juli 2025 is voldaan aan deze voorwaarde uit het protocol voor gewone en ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.
- Ook zit er minimaal 20 dagen tussen twee avondbezoeken, en is 1 ronde daarvan in juni uitgevoerd. Met de onderzoeken op 2 juni 2025 en 7 juli 2025 is daarmee voldaan aan deze voorwaarden uit het protocol voor de laatvlieger.
- Er is één ronde uitgevoerd in de ochtend tussen 1-31 juli om de zoeken naar satellietverblijven van de meervleermuis. Met de ochtendronde op 9 juli 2025 is hieraan voldaan.

Op grond van bovenstaande volstaat het onderzoek voor alle onderzochte soorten (gewone en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) voor wat betreft kraam- en zomerverblijfplaatsen/satellietverblijven.

In de paartijd (15 augustus – 30 september) zijn twee bezoeken gebracht om roepende dieren en paarterritoria in beeld te brengen. Tevens is hierbij weer de tussenperiode van 20 dagen aangehouden. Hierbij is één medewerker ingezet. Er wordt immers in hoofdzaak niet naar uitvliegers gekeken, maar naar dieren die vanuit hun verblijfplaats of al vliegend, territoriale roepen laten horen. Doordat het gaat om langdurige aanwezigheid, kan in deze periode van het jaar een veel groter gebied per medewerker worden onderzocht. Op deze wijze kan het aantal soorten, territoria worden bepaald. Wanneer het belangrijkste deel van een territorium van gewone dwergvleermuis (of andere soort) binnen het projectgebied valt, wordt dit gerekend als behorend bij het projectgebied. De verblijfplaats wordt dan aan het projectgebied toegekend, al kan soms de exacte locatie niet worden vastgesteld.

Met de bezoeken op 1 en 29 september 2025 is voldaan aan de eis van 20 tussenliggende dagen. Om ook de ruige dwergvleermuis goed te onderzoeken, is het eerste onderzoek tot 01:00 gecontinueerd zodat aan de eis van 'rond middernacht' is voldaan. Het tweede bezoek in de paartijd is uitgevoerd tot minimaal 3 uur na zonsondergang, zodat aan de eisen voor dwergvleermuizen (start minimaal 60 minuten na zonsondergang) is voldaan.

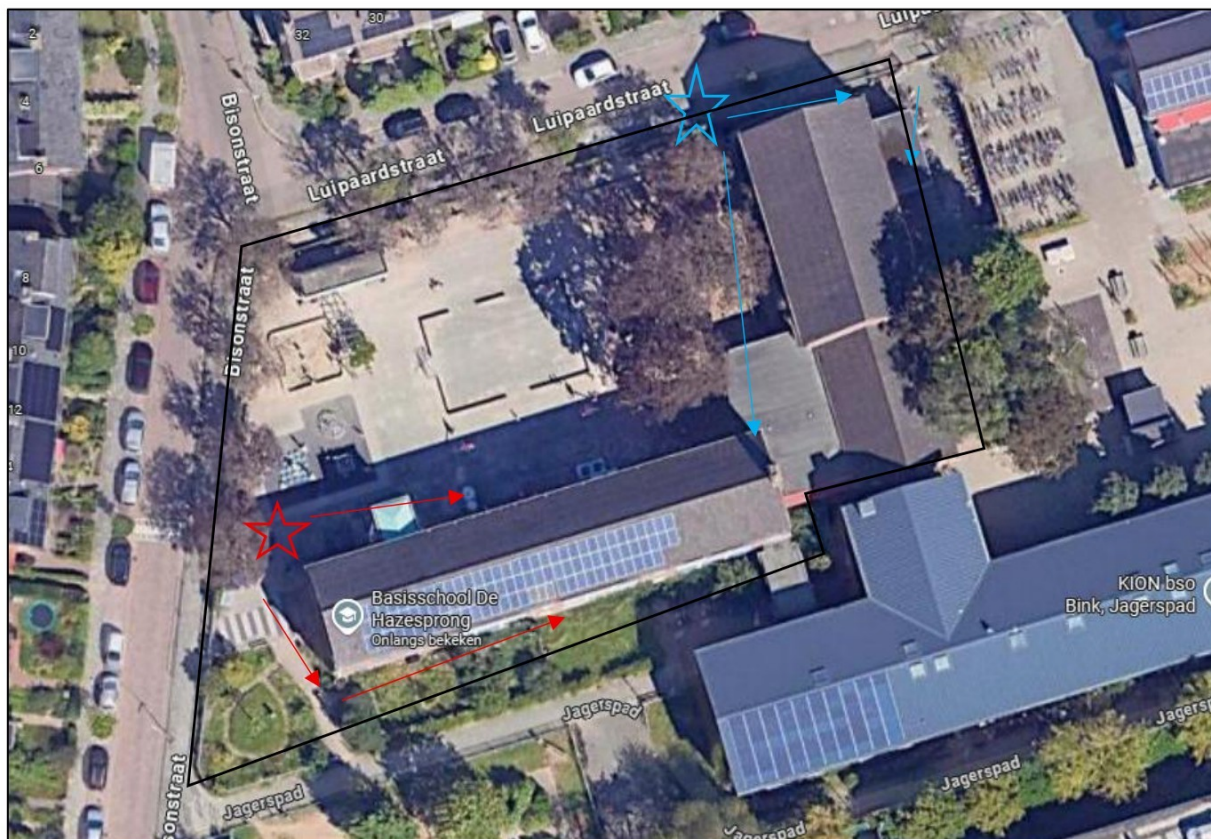
Op grond van bovenstaande volstaat het onderzoek voor alle onderzochte soorten (gewone en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) voor wat betreft paarverblijfplaatsen. Er is daarom juridische zekerheid over de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen.

Criterium 75% zicht

In figuur 3 is zichtbaar gemaakt waar de medewerkers stonden tijdens de onderzoeken in juni en juli 2025, en welke zichtlijnen ze daarbij hadden. Uit deze figuur is duidelijk te zien dat met twee medewerkers, met enkele stappen circa 90% van de gevels rechtstreeks te overzien was. Er was dus een goed zicht over alle gevels, zodat aan dit criterium van het vleermuisprotocol is voldaan.

Apparatuur

Bij vleermuisonderzoek wordt diverse apparatuur ingezet. Er is gebruik gemaakt van een Anabat Scout als batdetector, welke beschikt over snel aanpasbare piekfrequentie, automatische piekfrequentie detectie en automatische opname van alle vleermuisgeluiden. De geluidsopnames zijn achteraf geanalyseerd met het bijbehorende softwareprogramma (Anabat Insight). Als hieruit aanvullende gegevens zijn verkregen, is dit vermeld in de beschrijving van de resultaten van de veldbezoeken in hoofdstuk 3.



Figuur 3. Projectlocatie (zwart omlijnd), posities onderzoekers (sterren) en looproutes en zichtlijnen die binnen enkele stappen te overzien zijn (pijlen). Bron ondergrond: Google Maps.

Tot slot is bij alle onderzoeken een warmtebeeldcamera (WBC) ingezet. Het gaat om een AGM Fuzion LRF TM35-640. Deze camera beschikt over een opnamemogelijkheid (zowel foto als film) en heeft een grote sensor van 640x512 pixels (ongeveer het maximale dat verkrijgbaar is), zodat er zeer scherp beeld is.

Een warmtebeeldcamera is niet verplicht op grond van het vleermuisprotocol, maar is wel zeer nuttig, omdat hiermee het vlieggedrag van vleermuizen inzichtelijk is, ook vanaf circa drie kwartier na zonsondergang (dan wordt het te donker om het met het blote oog goed te zien). Ook kan vlieggedrag op grote afstand (tot 80-100 meter) worden waargenomen, terwijl de dieren dan niet op een batdetector te horen zijn (max. 30-40 m waarneemafstand, afhankelijk van de soort).

2.4 Overige soorten

Er is geen gericht onderzoek uitgevoerd naar andere beschermde soorten. Uiteraard is bij alle veldbezoeken altijd gelet op de aanwezigheid van andere soorten.

2.5 Deskundigheid

Deze rapportage is geschreven door Pim Godschalk van De Interim Ecoloog. Hij heeft 14 jaar werkervaring, waarvan 10 jaar bij een multidisciplinair milieuadviesbureau en vier jaar als zelfstandig ecoloog. Hij heeft ruime onderzoekservaring met vrijwel alle relevante soortgroepen,

alsmede met het bijbehorende bureauwerk en het aanvragen van ontheffingen/vergunningen. Hij heeft een opleiding Biologie en Ecologie gevolgd aan de Wageningen Universiteit en is lid van de KNNV. Hij voert al ruim 10 jaar veldonderzoek uit naar vleermuizen. Daarmee geldt hij als 'ter zake kundig ecooloog'².

Bij de voorjaarsronden is hij ondersteund door Daan Jaspers van Boxhoorn Ecologie, die als junior ecooloog is opgeleid voor vleermuiswerk in 2025, door zowel De Interim Ecooloog (6 bezoeken in het voorjaar) als NL Adviseurs (16 bezoeken in het voorjaar). Hij is daarmee voldoende deskundig om als tweede veldwerker, onder begeleiding van een senior, op te treden.

² [CROW begrippen: thesaurus: ter zake kundig ecooloog](#)

3 Resultaten en effectanalyse

3.1 Resultaten huismus

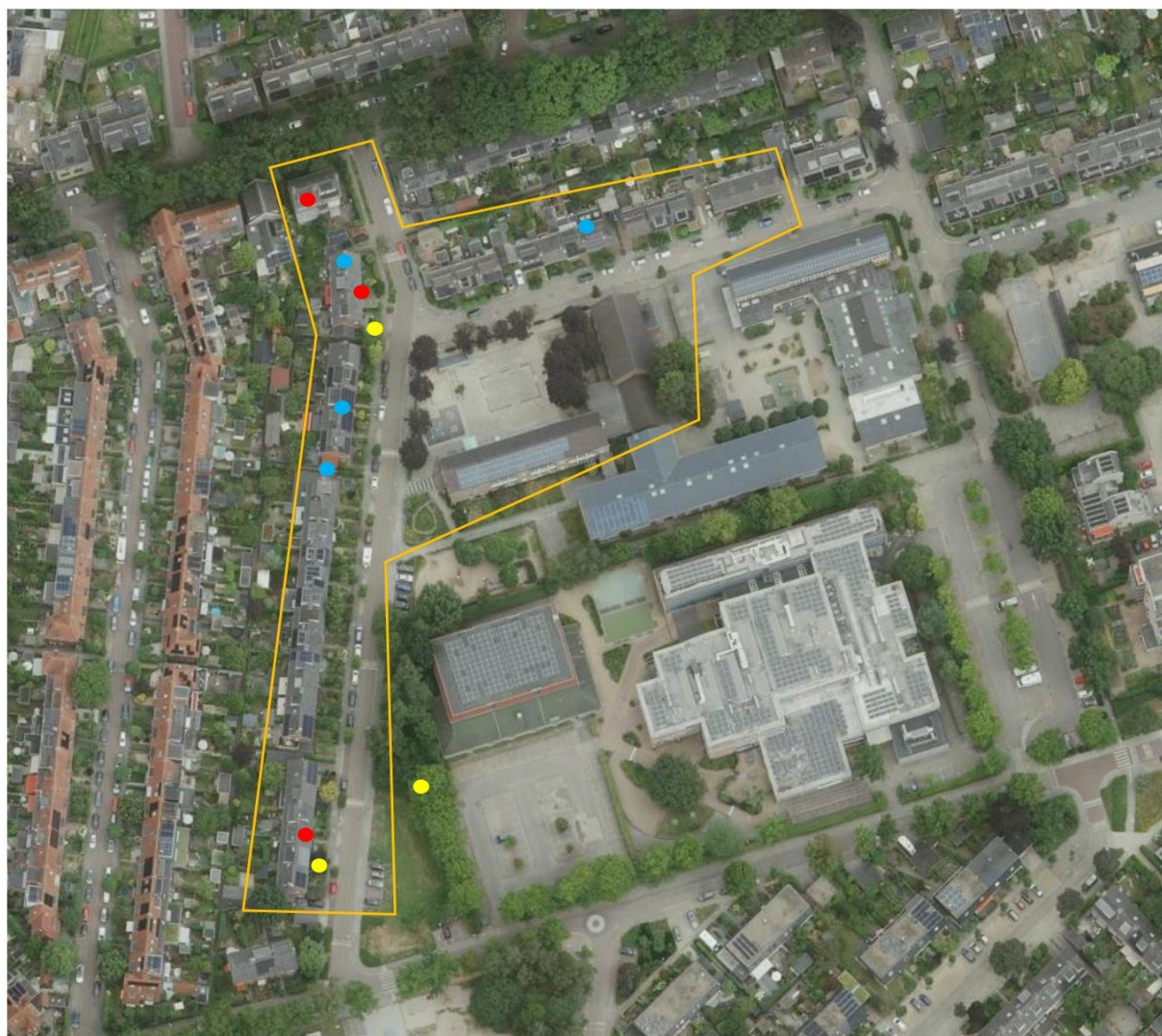
Huismus 1

Op 2 april is de eerste huismusronde uitgevoerd, van 08:00-09:30. Het weer was: 5 graden, helder, droog, zonnig, windkracht 3 Bft Noordoost.

Op de school en op het plein geen enkele huismus gezien. In de omgeving gezien de geschiktheid eigenlijk maar weinig huismus. Zie kaartje hieronder. Drie nestlocaties gezien (er zijn er waarschijnlijk wel meer), en diverse dichte struiken/coniferen of bomen in voortuinen die een kwetterplek lijken te zijn. Er zijn geen foto's gemaakt.

Wel een paartje witte kwikstaart die onder de zonnepanelen naar insecten zocht. Geen indicatie van enige broedvogels onder het dak.

Waargenomen in de omgeving: vink, tjiftjaf, heggenmus, kauw, kramsvogel (overvliegend), witte kwikstaart, Turkse tortel, houtduif, grauwe gans (overvliegend), pimpelmees.



Stippen: rood = huismus, geel = huismus kwetterplek, blauw = kauw op schoorsteen. Onderzoeksgebied is oranje weergegeven. Ondergrond: PDOK Viewer.

Huismus 2

Op 5 mei is de locatie voor de tweede maal onderzocht. Het weer was prima. De huismus is waargenomen rondom dezelfde locaties als waar de soort is waargenomen op 2 april. (huisnr. 44 (2 paar) en 50 (1 paar) . Verder geen bijzonderheden.

Effectanalyse en conclusie

Op grond van deze onderzoeken is het voorkomen van de huismus met zekerheid uit te sluiten. De soort broedt niet onder het dak van de school (of onder de pv-panelen) en de werkzaamheden die zijn voorgenomen hebben dus ook geen negatief effect op de huismus.

3.2 Resultaten gierzwaluw

Gierzwaluw 1

Op 2 juni is de eerste gierzwaluwronde uitgevoerd, van 20:30-maximaal donker (zon onder 21:47).

Aan het begin van het onderzoek was er nog weinig activiteit. Vanaf 21:00 vlogen er af en toe enkele gierzwaluwen laag over het schooldak, al gierend. Uiteindelijk is rond zonsondergang een gierzwaluw ingevlogen op de overgang van de dakgoot naar het dak (onderste dakpan). Deze gierzwaluw is tweemaal ingevlogen en weer uitgevlogen, om na de derde keer invliegen niet meer uit te vliegen. Overige waarnemingen in/aan het gebouw zijn niet gedaan bij dit veldbezoek.



Invlieglocatie gierzwaluw bij dakrand

Gierzwaluw 2

Op 24 juni is de tweede gierzwaluwronde uitgevoerd, vanaf 20:30 tot circa 22:30, een half uur na zonsondergang. Het beeld was gelijk aan de eerste ronde. Maximaal zes gierzwaluwen zijn tegelijkertijd boven het plangebied waargenomen.

Op de hoek waar eerder een invlieger is waargenomen, is geen invliegen waargenomen, maar er zijn wel jongen gehoord vanaf het nest. Bij de noordgevel van de gymzaal geen invliegen, maar wel al gierend vlak langs het dak vliegen. Waar deze dieren overigens wel zijn ingevlogen is niet bekend, in de omgeving zijn geen nesten waargenomen.

Gierzwaluw 3

Weer een invlieger op de bekende plek, deze keer twee dieren, vlak voor zonsonder. Eéntje vloog weer uit, de ander is op het nest gebleven. Bij andere gevels weer geen aanwijzingen voor nesten. Weinig activiteit van gierzwaluw, pas rond 21:30 verschenen de eerste hoog boven de wijk. Maximaal 3 stuks tegelijkertijd. Geen nesten in de omgeving waargenomen.

Conclusie

Er is één nest van gierzwaluw aanwezig onder een dakpan van de westelijke gevel, schuin boven de hoofdingang. Dit nest gaat verloren bij de dakvernieuwing. Andere nesten zijn niet aanwezig.

3.3 Resultaten vleermuizen

In deze paragraaf worden enkele afkortingen veelvuldig gebruikt:

GD = gewone dwergvleermuis

RD = ruige dwergvleermuis

LV = laatvlieger

MV = meervleermuis

RV = rosse vleermuis

WV = watervleermuis

WBC = warmtebeeldcamera

Kraam- en zomerverblijven – onderzoek 1 op 2 juni 2025

Waargenomen soorten

De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn waargenomen.

Verblijfplaatsen

Ongeveer twintig minuten na zonsondergang is een gewone dwergvleermuis uitgevlogen uit de westelijke gevel, vlak bij de locatie waar ook de gierzwaluw invloog.

Na 25 minuten is een laatvlieger uitgevlogen, die kort na het uitvliegen ook weer invloog, na enkele keren aan de gevel te hebben 'geplakt'. Deze vleermuis is nog enige tijd onder de kantpan waargenomen, waarna het dier verder weg onder het dak is gekropen en niet meer is uitgevlogen.

Vooralsnog indiceert dit een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis en eveneens een zomerverblijfplaats van één laatvlieger.



Resultaten eerste vleermuisonderzoek. Pijl: gevel waar laatvlieger en gewone dwergvleermuis uit vlogen van onder een kantpan.

Foerageergedrag

Verspreid over het plein werd af en toe gefoerageerd door een-twee gewone dwergvleermuis, en de laatvlieger die kort uit het verblijf was. Er zijn geen bijzondere aantallen waargenomen.

Analyse opgenomen vleermuisgeluiden

Geen bijzonderheden (Anabat). Op de Batlogger stond 1 opname van een grootoorvleermuis die langs het gebouw is gevlogen.

Overige waarnemingen

Kort na zonsondergang vloog een boomvalk over het terrein.

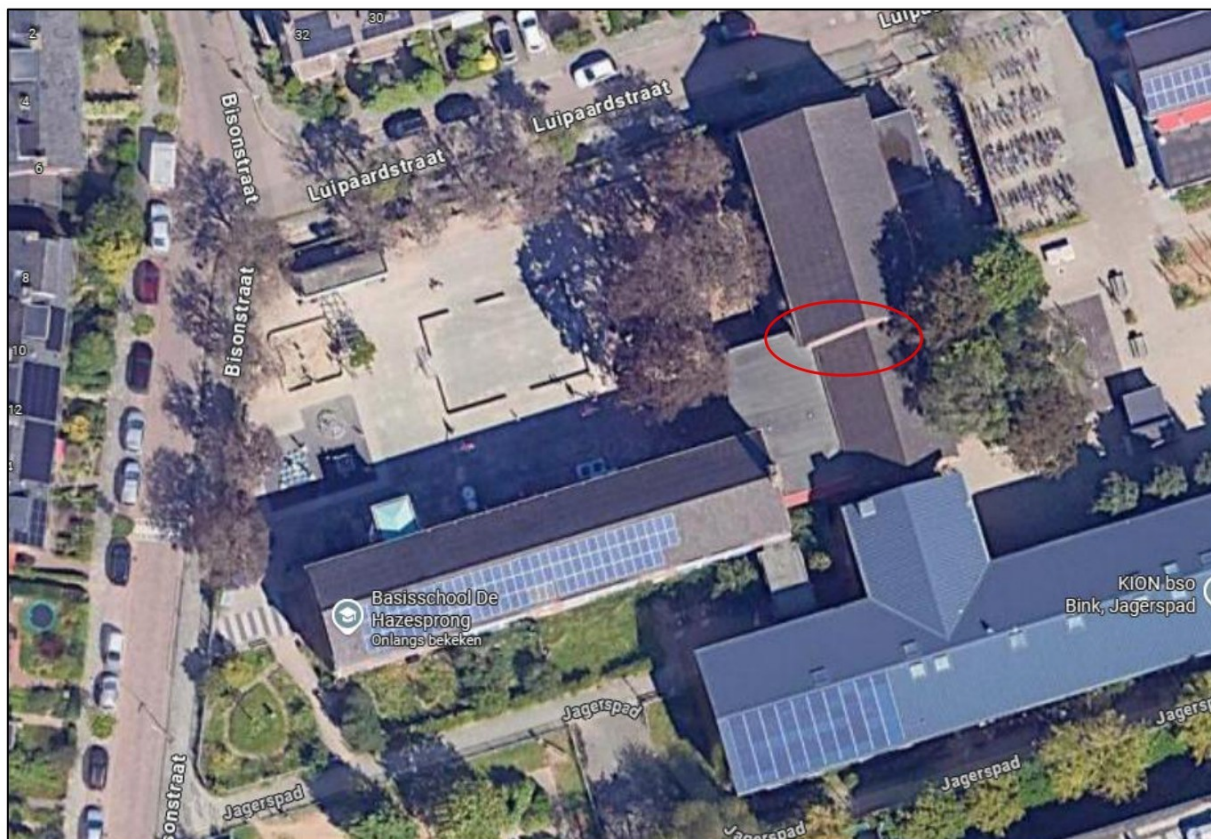
Kraam- en zomerverblijven – onderzoek 2 op 7 juli 2025

Waargenomen soorten

De gewone dwergvleermuis is waargenomen.

Verblijfplaatsen

Rond 22:15 verschenen twee exemplaren van gewone dwergvleermuis, die rond de gymzaal vlogen, met name ook onder en langs de rode esdoorns die hier staan. Deze zijn uitgevlogen uit de zuidgevel van de gymzaal. Het uitvliegen is niet waargenomen, maar het gedrag duidt hier duidelijk op een verblijfplaats. Verder geen aanwijzingen elders. Bij de westgevel boven de hoofdentree geen uitvliegende GD of LV.



Uitvlieglocatie twee maal GD.

Foerageergedrag

Met name rond de gymzaal werd door twee exemplaren van GD gefoerageerd. Elders op het terrein slechts af en toe een passerend dier (waarschijnlijk vaak één van deze dieren van de gymzaal). Geen enkele waarneming gedaan van een andere soort, zoals rosse of laatvlieger. Het is rustig in deze wijk.

Analyse opgenomen vleermuisgeluiden

Geen bijzonderheden.

Overige waarnemingen

Geen.

Kraam- en zomerverblijven – onderzoek 3 op 9 juli 2025

Waargenomen soorten

Deze ochtend is alleen de gewone dwergvleermuis waargenomen.

Verblijfplaatsen

Er zijn geen invliegers gezien in het plangebied, en ook geen gedrag dat duidt op een verblijfplaats. Wel is een foeragerend dier gezien tot 04:55 tussen twee woningen aan de noordzijde van het schoolplein, de verblijfplaats is hier duidelijk zeer dichtbij. Het invliegen is niet gezien, omdat dit buiten het plangebied lag is hier niet te veel aandacht aan besteed.

Foeragegedrag

Af en toe een foeragerende GD met name vliegend door het plangebied. Rond de gymzaal soms enkele minuten lang activiteit, maar ook niet meer dan dat.



Locatie foeragerende GD rond 04:45-04:55, exacte invlieglocatie onbekend maar moet vlakbij zijn geweest.

Analyse opgenomen vleermuisgeluiden

Geen bijzonderheden.

Overige waarnemingen

Rond 05:20 vloog een gierzwaluw van het bekende nest uit. Tevens is een egel waargenomen.

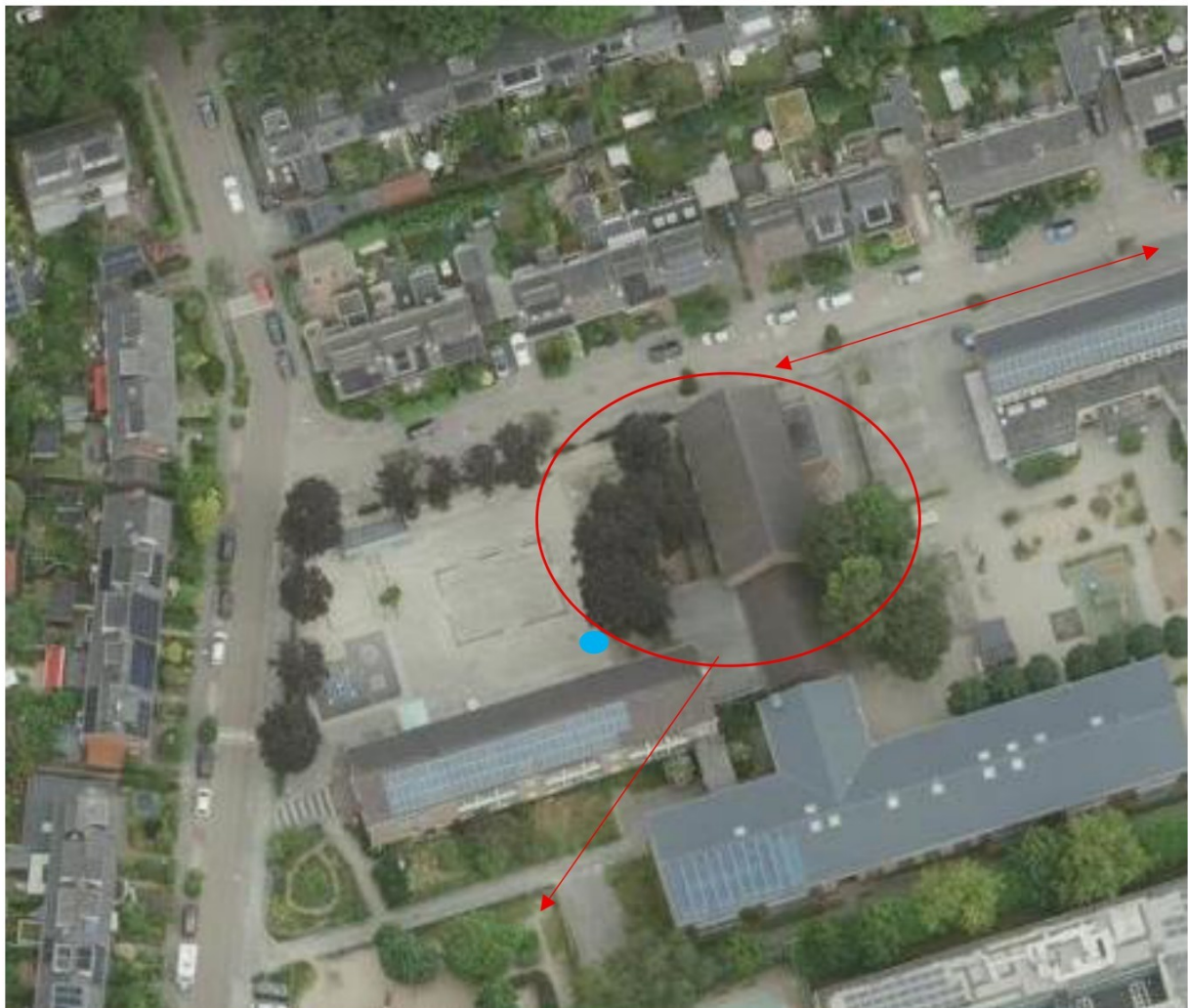
Paarperiode – onderzoek 1 op 1 september 2025

Waargenomen soorten

De gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis zijn waargenomen.

Verblijfplaatsen

Er zijn geen uitvliegers gezien, ook is niet waargenomen dat later op de avond vleermuizen weer invlogen. Tevens is geen ander gedrag waargenomen wat duidt op verblijfplaatsen, zoals het langdurig foerageren langs een gevel, aantikken of plakken aan de gevel. Wel is op basis van continue aanwezigheid en sociale roepen een paarterritorium van gewone dwergvleermuis vastgesteld.



Paarterritorium gewone dwergvleermuis, af en toe maakte deze uitstapjes zoals de pijlen weergeven. Het gebouw van de naastgelegen school lijkt wat dat betreft zeer geschikt als locatie om tijdelijke maatregelen te nemen. Blauw = locatie Batlogger bij het onderzoek.

Foerageergedrag

Rosse vleermuis en laatvlieger zijn een enkele maal passerend gehoord, zonder binding aan het plangebied. De gewone grootoorvleermuis is omstreeks 23:30 waargenomen (twee opnames op de Batlogger). Dit dier is langsgeloven, maar verder niet meer waargenomen. In de omgeving is

verder bijzonder weinig vleermuis activiteit. Er is dan ook niet sprake van directe concurrentie met andere territoria.

Analyse opgenomen vleermuisgeluiden

Op de Batlogger twee opnames van gewone grootoorvleermuis.

Overige waarnemingen

Geen.

Paarperiode – onderzoek 2 op 29 september 2025

Waargenomen soorten

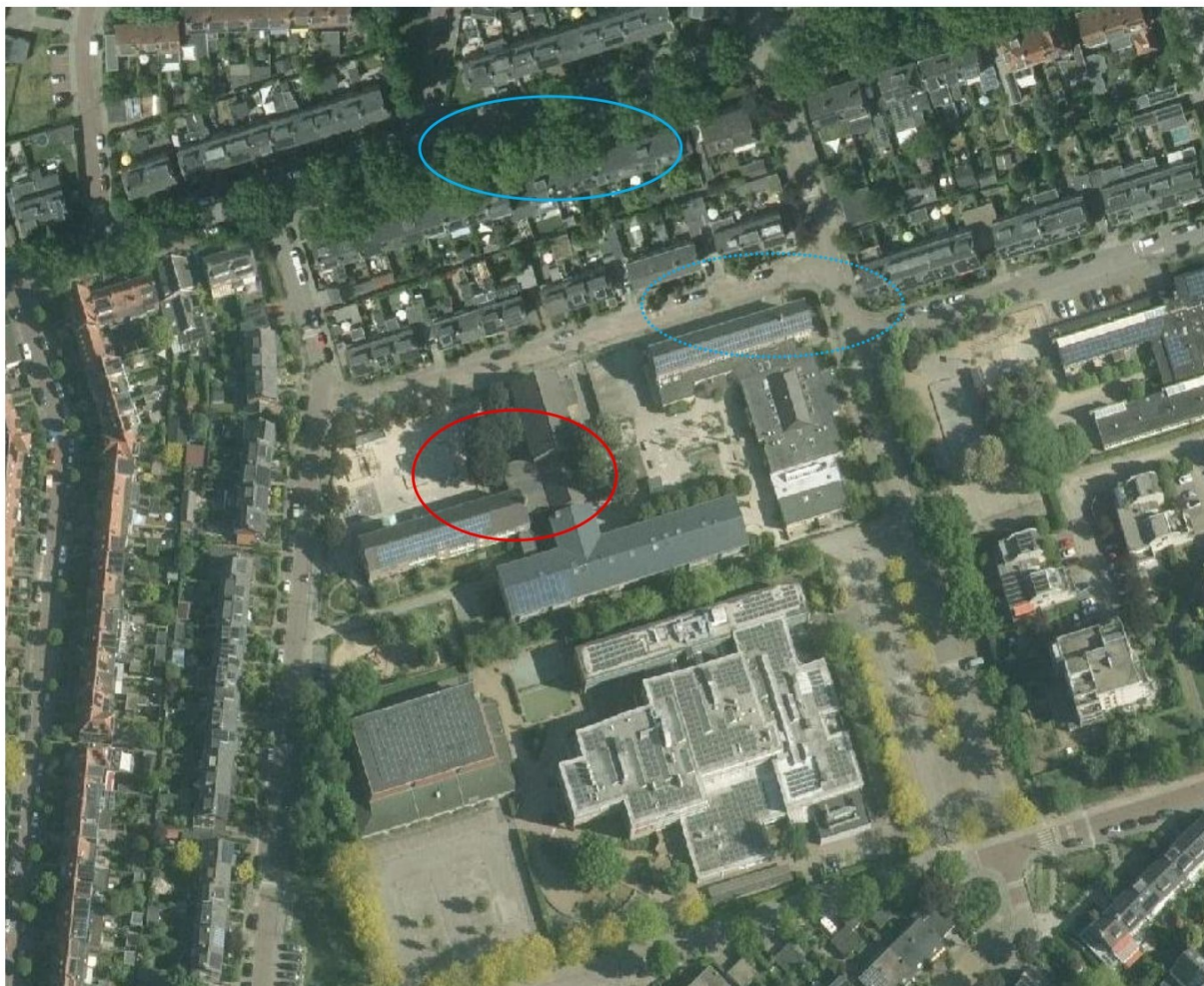
De gewone dwergvleermuis is waargenomen.

Verblijfplaatsen

Er zijn geen uitvliegers gezien, ook is niet waargenomen dat later op de avond vleermuizen weer invlogen. Tevens is geen ander gedrag waargenomen wat duidt op verblijfplaatsen, zoals het langdurig foerageren langs een gevel, aantikken of plakken aan de gevel. Wel is op basis van continue aanwezigheid en sociale roepen een paarterritorium van gewone dwergvleermuis vastgesteld.

Er zijn ook territoria in de omgeving vastgesteld.

De vleermuiskasten waren leeg, maar in 1 kast waren wel sporen te zien.



Paarterritoria gewone dwergvleermuis. Rood: in plangebied, blauw in omgeving, blauw gestippeld: kan ook hetzelfde exemplaar zijn als de rode cirkel.

Foerageergedrag

Af en toe gewone dwergvleermuis op het schoolplein, maar niet continue en ook slechts 1 exemplaar tegelijkertijd.

Analyse opgenomen vleermuisgeluiden

Geen bijzonderheden.

Overige waarnemingen

Geen.

3.4 Effectanalyse

Op grond van de resultaten van het nader onderzoek blijkt dat er geen huismus broedt in het plangebied. De voorgenomen verduurzaming van de school heeft dan ook geen negatieve effecten op de huismus. Vervolgstappen voor deze soort zijn niet aan de orde.

Uit het onderzoek blijkt dat er één nest van gierzwaluw aanwezig is in de westelijke gevel van het hoofdgebouw, boven de entree. Door de voorgenomen vernieuwing van het dak gaat deze

nestplaats verloren. Dit leidt tot vernietiging van het nest en bij onzorgvuldig werken, ook het doden van jonge vogels of het vernielen van eieren. Dit is een overtreding van art. 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Daarom zijn maatregelen nodig (zoals werken buiten het broedseizoen) en is een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit benodigd.

De voorgenomen werkzaamheden leiden tevens tot het aantasten en vernietigen van een zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en laatvlieger, in dezelfde gevel boven de hoofdentree, onder de kantpannen. Ook is een paarverblijfplaats aanwezig in de gevel van de gymzaal. Bij onzorgvuldig werken kan ook ten aanzien van vleermuizen het doden van dieren optreden. Ook is er sprake van verstoring, omdat vleermuizen gedwongen worden om andere verblijfplaatsen in gebruik te nemen. Op grond van artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is dit een overtreding van de Omgevingswet. Het is daarom noodzakelijk om een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan te vragen bij het bevoegd gezag, in deze de provincie Gelderland.

Hiertoe dient een activiteitenplan te worden opgesteld, waarin onder andere de mitigerende en compenserende maatregelen dienen te worden opgenomen, de alternatievenafweging en het wettelijk belang en een beoordeling van de staat van instandhouding van de betrokken soorten. Op grond hiervan kan het bevoegd gezag een goed geïnformeerd besluit nemen over de aanvraag vergunning.

Overige beschermde functies voor vleermuizen, zoals onmisbaar foerageergebied of een onmisbare vliegroute, zijn niet aanwezig en worden niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden. Ook zijn er geen beschermde functies van andere soorten vleermuizen waargenomen. De rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis zijn wel incidenteel waargenomen bij de veldonderzoeken, maar gebiedsfuncties zijn afwezig. Voor deze soorten zijn er daarom geen vervolgstappen, omdat de voorgenomen werkzaamheden niet leiden tot een overtreding van de Ow ten aanzien van deze soorten.

Zoals benoemd in par. 2.3, is geen gericht onderzoek gedaan naar andere beschermde soort(groep)en, maar is wel gelet op aanwezigheid van andere soorten zoals egel of steenmarter. Er zijn echter geen relevante waarnemingen gedaan van andere beschermde soorten, zodat er geen vervolgstappen benodigd zijn voor andere soort(groep)en. De egel is eenmaal waargenomen maar is vrijgesteld in de provincie Gelderland. Ook overlappen de werkzaamheden niet met het leefgebied van egel. De boomvalk is eenmaal overvliegend waargenomen, de werkzaamheden hebben geen negatief effect op de boomvalk.

